

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๐๖
วันพุธ ที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๕. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๖. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	โฆษกกรรมการ
๗. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๘. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๙. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๑๒. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๓. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๔. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๕. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๖. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๗. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๐. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นางจุรี วิจิตรวาทการ	(ลาการประชุม)
----------------------	---------------

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวรวิทย์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์

๒. นายเชษฐา โทณะวนิก

๓. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

นางสุภัทรา เชื้ออรอด

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม
ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๑๐๕ วันอังคาร ที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาความเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม ประธานกรรมการหารือที่ประชุมถึงแนวทางในการพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ประชุมแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- คณะกรรมการควรรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะรักษาความสงบแห่งชาติจากประชาชน นักการเมือง และสื่อมวลชน เพื่อจะได้นำความคิดเห็นดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาอย่างรอบด้าน และควรพิจารณาในประเด็นดังกล่าวให้เสร็จสิ้นภายในวันจันทร์ ที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙ เพื่อจะได้นำมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญให้เสร็จทันตามกำหนดเวลา

- สื่อมวลชนมีข้อเสนอแนะว่าควรให้สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งชาตินำเสนอของคณะรักษาความสงบแห่งชาติตั้งเป็นคำถามในการทำประชามติ นอกจากนี้ องค์กรอื่นอาจสอบถามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน (poll) ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ขอให้กรรมการแต่ละท่านระมัดระวังการในการให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในภายหลัง และให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดเตรียมเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญที่เป็นไปตามข้อเสนอแนะของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ส่วนประเด็นเรื่องการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนนั้น อาจไม่เป็นผลดีต่อการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ เนื่องจากผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจะขึ้นอยู่กับคำถามในแบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ทั้งนี้ ขอให้โฆษกกรรมการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนว่า คณะกรรมการอยู่ในระหว่างพิจารณาบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยการปฏิรูปประเทศซึ่งคาดว่าจะพิจารณาเสร็จสิ้นในวันศุกร์ ที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๙ โดยคณะกรรมการจะพิจารณาหาข้อสรุปเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของคณะรักษาความสงบแห่งชาติในวันจันทร์ ที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาบทบัญญัติรัฐธรรมนูญในร่างมาตรา ๓๔ ดังนี้

มาตรา ๓๔

“มาตรา ๓๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้น เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันมิให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม

เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้น ต้องไม่เป็นการขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน”

ประเด็นการพิจารณา

เมื่อคราวประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๙๖ วันพุธ ที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้น เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันมิให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม

เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้น ต้องไม่เป็นการขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ปัจจุบันเกิดปัญหาในเรื่องเสรีภาพทางวิชาการ เนื่องจากนักศึกษาจะต้องปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ (thesis) ตามแนวคิดของอาจารย์ที่ปรึกษา จึงเสนอแก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “...หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนและต้องเคารพในความเห็นต่างของบุคคลอื่น”

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ในระบบของมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะในสายวิทยาศาสตร์กำหนดให้อาจารย์จะต้องจัดตีพิมพ์ผลงานวิจัย ซึ่งทำให้นักศึกษาจะต้องนำชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาไปปรากฏอยู่ในงานวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัยของตนเองด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาจึงอาจบังคับให้นักศึกษาแก้ไขวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัยตามแนวคิดของอาจารย์ที่ปรึกษา

- มีการเสนอแก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “...หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนและพึงเคารพในความเห็นต่างของบุคคลอื่น”

- เสนอแก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “...หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนและต้องไม่ปิดกั้นในความเห็นต่างของบุคคลอื่น”

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง เสนอใช้คำว่า “ต้องเคารพ” เนื่องจาก การเคารพในความเห็นต่างถือเป็นพื้นฐานในเรื่องการรับฟังความคิดเห็นในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้มีการยอมรับและรับฟังความเห็นของบุคคลอื่น

ประธานกรรมการกล่าวว่า การทำงานวิจัยในสายวิทยาศาสตร์จะเป็นการทำวิจัยร่วมกัน แต่ในสายสังคมศาสตร์นั้น นักศึกษาและอาจารย์อาจมีความเห็นที่แตกต่างกันได้ กรณีที่อาจารย์ที่ปรึกษาบังคับให้นักศึกษาแก้ไขวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัยตามแนวคิดของอาจารย์ที่ปรึกษาจึงไม่เหมาะสม เสนอแก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “...หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนและต้องเคารพและไม่ปิดกั้นในความเห็นต่างของบุคคลอื่น”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้น เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน หรือเพื่อข้ออื่นมิให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม

เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้น ต้องไม่เป็นการขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนและต้องเคารพและไม่ปิดกั้นในความเห็นต่างของบุคคลอื่น”

ต่อจากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ฝ่ายเลขาธิการคณะกรรมการได้ปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรา ๒๕๓/๒ และเพิ่มความขึ้นใหม่เป็นร่างมาตรา ๒๕๓/๓ ร่างมาตรา ๒๕๓/๔ และร่างมาตรา ๒๕๓/๕ จึงขอเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๒๕๓/๒ เป็นต้นไป (รายละเอียดตามเอกสารที่ฝ่ายเลขาธิการคณะกรรมการเสนอต่อที่ประชุมในวันพุธ ที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๙) ดังนี้

มาตรา ๒๕๓/๒

“มาตรา ๒๕๓/๒ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

ก. ด้านการเมือง

(๑) ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองรวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ ยอมรับได้ในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน ให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระ ปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด

(๒) ให้การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน โดยสมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๓) มีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณานโยบายที่ยังมิได้มีการวิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสี่ยงอย่างรอบด้าน

(๔) มีกลไกที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

(๑) สร้างกลไกเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๗๒

(๒) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

(๓) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน

(๔) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน

(๕) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานภาครัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา

(๖) ให้มีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัว เปิดเผย ตรวจสอบได้ และมีกลไกในการป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

ค. ด้านกฎหมาย

(๑) มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๓ และให้มีการใช้ระบบอนุญาติและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้งานเกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) ปฏิรูประบบการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมาย เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการอาชีพกฎหมายให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีนิติทัศนะและยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย

(๓) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย

(๔) จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย

ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม

(๑) สร้างกลไกเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๖๔

(๒) ให้มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และมีกลไกช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้

(๓) ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา และให้พนักงานอัยการมีอำนาจสอบสวนในคดีสำคัญตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งการจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกันเพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง

(๔) เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ให้มุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว

(๕) ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจให้เหมาะสม และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง โยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบ เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใด มีประสิทธิภาพ และภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว ให้การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจดำเนินการตามหลักอาวุโส ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

จ. ด้านการศึกษา

(๑) สร้างกลไกเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๕๐

(๒) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้การศึกษาแก่นักเรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ การจัดการศึกษาก่อนวัยเรียนต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กให้สมกับวัย และรู้จักสามัคคี

(๓) ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ การเสริมงบประมาณของรัฐเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และการเสริมสร้างการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุน หรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษี รวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์เงินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

(๔) ให้มีระบบคัดกรองผู้ประกอบการอาชีพครูให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง

(๕) ปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียนจากการเรียนเพื่อให้ได้ปริญญา เป็นเรียนเพื่อการประกอบอาชีพตามความถนัดของแต่ละคน

ฉ. ด้านเศรษฐกิจ

(๑) สร้างกลไกเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๗๑

(๒) ให้มีการจัดอุปสรรคในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืนโดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์มาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

(๔) ปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ

(๕) ส่งเสริมผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคม และวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ช. ด้านอื่น ๆ

(๑) สร้างกลไกเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๔๓ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๓/๑ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๙

(๒) จัดให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และยั่งยืน โดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน

(๓) จัดให้มีการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองในที่ดินทั่วประเทศเพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ เพิกถอนโฉนดที่ดินที่ออกโดยมิชอบด้วยกฎหมายและดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนผู้เกี่ยวข้องโดยไม่ชักช้า

(๔) จัดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๕) ปรับปรุงระบบประกันสังคมให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ประกันตนอย่างแท้จริง”

ประเด็นการพิจารณาร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ก. ด้านการเมือง

-ไม่มี-

ที่ประชุมเห็นชอบร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ก. ด้านการเมือง ตามที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเสนอ

ประเด็นการพิจารณาร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

-ไม่มี-

ที่ประชุมเห็นชอบร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ตามที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเสนอ

ประเด็นการพิจารณาร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ค. ด้านกฎหมาย

-ไม่มี-

ที่ประชุมเห็นชอบร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ข. ด้านกฎหมาย ตามที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเสนอ

ประเด็นการพิจารณาร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม ใน (๓) เป็นดังนี้

“(๓) ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา และให้พนักงานอัยการมีอำนาจสอบสวนในคดีสำคัญตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งการจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกันเพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง”

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ความใน (๓) นั้น ควรคำนึงถึงกรณีที่พนักงานสอบสวนไม่ได้ใช้หลักนิติวิทยาศาสตร์ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง จึงควรกำหนดให้พนักงานสอบสวนต้องใช้หลักนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงด้วย
- ปัจจุบันสถาบันนิติวิทยาศาสตร์เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมที่มีหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์หลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อประกอบการดำเนินคดี

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ในกระบวนการสอบสวนนั้น จะมีการนำหลักนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงด้วย ส่วนความใน (๓) เป็นการกำหนดให้มีหน่วยงานงานบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกันเพื่อให้เป็นทางเลือกในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรคำนึงถึงประชาชนที่ไม่มีทางเลือกในค้นหาพยานหลักฐานด้วยตนเองเพื่อใช้ในการต่อสู้คดีด้วย ซึ่งความใน (๓) จะทำให้ประชาชนสามารถใช้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อสืบหาพยานหลักฐานต่อสู้คดีได้ ส่วนสถาบันนิติวิทยาศาสตร์นั้น ทราบว่าสถานิติบัญญัติแห่งชาติอยู่ในระหว่างการพิจารณาร่างกฎหมายที่อาจกำหนดห้ามมิให้สถาบันนิติวิทยาศาสตร์รับเรื่องจากประชาชนที่ได้ร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๓) เป็นดังนี้

“(๓) ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา และให้พนักงานอัยการมีอำนาจสอบสวนในคดีสำคัญตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งการกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกันเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้ประชาชนมีทางเลือกในการได้รับบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์จากหน่วยงานที่เป็นอิสระเพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงมีความเหมาะสมแล้ว แต่ควรดำเนินการควบคู่กับการให้ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมโดยการใช้หลักนิติวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นด้วย

- ความใน (๓) อาจทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้น และเสนอให้หน่วยงานภาคเอกชนสามารถจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้กับประชาชนได้ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า การสอบสวนคดีอาญาควรมีหน่วยงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการตรวจสอบและถ่วงดุลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ ทั้งนี้ การจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกัน ย่อมเป็นหลักประกันให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมยิ่งขึ้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากมีการปฏิรูปตำรวจ ซึ่งรวมถึงการปฏิรูปงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ย่อมเป็นหลักประกันความเป็นธรรมในเรื่องคดีความให้แก่ประชาชนได้ ทั้งนี้ หากจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกัน และหน่วยงานดังกล่าวมีความเห็นขัดแย้งกัน องค์กรใดจะเป็นผู้ชี้ขาด

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกัน และหน่วยงานดังกล่าวมีความเห็นขัดแย้งกัน องค์กรตุลาการหรือศาลจะเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด โดยชั่งน้ำหนักว่าเหตุผลของหน่วยงานใดน่าเชื่อถือมากกว่ากัน และหากศาลไม่สามารถวินิจฉัยชี้ขาดได้ จะเชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันอุดมศึกษามาร่วมวินิจฉัยด้วย

ทั้งนี้ เสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรมใน (๓) เป็นดังนี้ “ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา และให้พนักงานอัยการมีอำนาจสอบสวนในคดีสำคัญตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งการกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก”

นอกจากนี้ เพื่อให้การแต่งตั้ง โยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบของข้าราชการตำรวจเป็นไปตามระบบคุณธรรม เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๕) เป็นดังนี้ “ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจให้เหมาะสม และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง โยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรม ซึ่งอย่างน้อยต้องพิจารณาจากอาวุโส ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเหมาะสม เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใด มีประสิทธิภาพ และภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว ให้การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจดำเนินการตามหลักอาวุโส ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๕) เป็นดังนี้ “...มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง โยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรม ซึ่งอย่างน้อยต้องพิจารณาจากองค์ประกอบด้านอาวุโส ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเหมาะสมในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใด...”

- การแต่งตั้ง โยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบของข้าราชการตำรวจควรพิจารณาจากตัวชี้วัดที่ครอบคลุมเรื่องอาวุโส และสมรรถนะของข้าราชการตำรวจแต่ละคนด้วย

- การแต่งตั้ง โยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบของข้าราชการตำรวจอาจกำหนดให้พิจารณาจากความอาวุโสเป็นหลัก และพิจารณาหลักเกณฑ์อื่น ๆ ประกอบกันในสัดส่วนที่เหมาะสม

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่ควรบัญญัติให้มีการแต่งตั้ง โยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบของข้าราชการตำรวจตามความเหมาะสม เนื่องจากเป็นถ้อยคำที่ไม่ชัดเจน อาจเปิดช่องให้เกิดการใช้ดุลพินิจที่มีชอบด้วยกฎหมายได้ ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๕) เป็นดังนี้ “...มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง โยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรมที่ชัดเจน ซึ่งอย่างน้อยต้องพิจารณาจากอาวุโส และความรู้ความสามารถประกอบกัน เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใด...”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรแยกเรื่องการแต่งตั้งโยกย้ายออกจากเรื่องการพิจารณาบำเหน็จความชอบ เนื่องจากการพิจารณาบำเหน็จความชอบเป็นการประเมินบุคคลจากผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก ไม่ได้พิจารณาเรื่องลำดับอาวุโส

- การพิจารณาบำเหน็จความชอบจะเป็นสิ่งที่กำหนดความอาวุโสของข้าราชการ เนื่องจากหากบุคคลใดได้รับการพิจารณาบำเหน็จความชอบมากกว่าบุคคลอื่นจะส่งผลต่อลำดับอาวุโสด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการสำคัญของความใน (๕) คือ การทำให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใด ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๕) เป็นดังนี้ “ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจให้เหมาะสม และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง โยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรมที่ชัดเจน ซึ่งในการพิจารณาแต่งตั้งและโยกย้ายต้องคำนึงถึงอาวุโส และความรู้ความสามารถประกอบกัน เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใด มีประสิทธิภาพ และภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว ให้การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจดำเนินการตามหลักอาวุโส ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ที่ประชุมเห็นชอบความในร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม ที่คณะกรรมการปรับแก้ไขจากร่างที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเสนอเพิ่มขึ้นใหม่ ดังนี้

“ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม

(๑) สร้างกลไกเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๖๔

(๒) ให้มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และมีกลไกช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้

(๓) ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา และให้พนักงานอัยการมีอำนาจสอบสวนในคดีสำคัญตามที่

กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งการกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก

(๔) เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ให้มุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว

(๕) ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจให้เหมาะสม และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง โยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรมที่ชัดเจน ซึ่งในการพิจารณาแต่งตั้งและโยกย้ายต้องคำนึงถึงอาวุโส และความรู้ความสามารถประกอบกัน เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใด มีประสิทธิภาพ และภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว ให้การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจดำเนินการตามหลักอาวุโส ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ประเด็นการพิจารณาร่างมาตรา ๒๕๓/๒ จ. ด้านการศึกษา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- ในประเทศญี่ปุ่น อาชีพที่ได้รับค่าตอบแทนสูงสุดที่สุด คือ ครู ซึ่งครูไม่ใช่ผู้ประกอบการอาชีพทั่วไป แต่ต้องเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมด้วย ดังนั้น ควรใช้คำว่า “ผู้ประกอบการวิชาชีพครู” จะเหมาะสมมากกว่า

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) เป็นดังนี้ “ให้มีกลไกและระบบการคัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครูให้เป็นผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง และมีค่าตอบแทนที่เหมาะสม”

- มีกรรมการสอบถามว่า ความใน (๔) ที่แก้ไขใหม่ครอบคลุมเรื่องการผลิตครูด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) เป็นดังนี้ “ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครูให้เป็นผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง และมีค่าตอบแทนที่เหมาะสม”

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า ความใน (๔) ที่แก้ไขใหม่ ควรใช้บังคับกับบุคลากรทางการศึกษาทั้งหมดหรือไม่ ทั้งนี้ อาจบัญญัติความให้ครอบคลุมถึงอาจารย์ในมหาวิทยาลัย หรือผู้บริหารสถานศึกษาด้วย

- ควรมีการปฏิรูประบบคัดกรองผู้ประกอบการวิชาชีพครู เนื่องจากมีการใช้บุคลากรทางการศึกษาที่ไม่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของครู ตัวอย่างเช่น ครูที่ได้รับทุนการศึกษาไปศึกษาต่อต่างประเทศ เมื่อสำเร็จการศึกษากลับได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ทำการสอนในสถานศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่ศึกษามา เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๔) ที่แก้ไขใหม่ ไม่ใช่บังคับกับผู้บริหารสถานศึกษา แต่มุ่งใช้บังคับกับครูและอาจารย์ซึ่งทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนโดยตรง ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) ที่เพิ่มขึ้นใหม่เป็นดังนี้ “ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครูและอาจารย์ให้เป็นผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง และมีค่าตอบแทนที่เหมาะสม”

และสอบถามว่า การปฏิรูปการศึกษาโดยการปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมเกี่ยวกับการศึกษาจะกระทำได้อย่างไร

นายปรณ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ความใน (๕) เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากแม้มีการปฏิรูปการศึกษาในทุก ๆ ด้าน แต่ไม่มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมเกี่ยวกับการศึกษาจากการเรียนเพื่อให้ได้ปริญญาเป็นการเรียนเพื่อการประกอบอาชีพตามความถนัดของแต่ละคน การปฏิรูปการศึกษาย่อมไม่สามารถสัมฤทธิ์ผลได้อย่างแท้จริง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เป็นการปฏิรูปเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามร่างมาตรา ๕๐ โดยความใน (๕) ควรเป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้ผู้เรียนได้ประโยชน์มากที่สุด

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ปัญหาด้านการศึกษาที่สำคัญ คือ ปัญหาการเรียนกวดวิชาจำนวนมาก ซึ่งสะท้อนคุณภาพครู การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา รวมทั้งระบบการคัดเลือกผู้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ กรณีดังกล่าวกลายเป็นค่านิยมของสังคมไทยที่เชื่อว่าหากเด็กไม่ได้รับการกวดวิชาจะไม่สามารถเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยที่ต้องการได้

- มีกรรมการสอบถามว่า ควรนำบทบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาของชาติตามความในร่างมาตรา ๒๖๗ มาบัญญัติรวมไว้กับความในร่างมาตรา ๒๕๓/๒ จ. ด้านการศึกษา หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๒๕๓/๒ จ. ด้านการศึกษา เรียบร้อยแล้ว จะตัดความในร่างมาตรา ๒๖๗ ออกทั้งหมด

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การปฏิรูปการศึกษาตามความในร่างมาตรา ๒๕๓/๒ จ. ด้านการศึกษา ควรบัญญัติความให้ครอบคลุมถึงบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติตามความในร่างมาตรา ๕๐ ทั้งนี้ เพื่อให้บทบัญญัติตามความในร่างมาตรา ๒๕๓/๒ จ. ด้านการศึกษา สัมฤทธิ์ผลได้ ควรกำหนดให้มีการปฏิรูปโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาไว้ใน (๕) ด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๕) เป็นดังนี้ “ปรับปรุงหลักสูตรทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันและบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๕๐ ได้”

นายปรณ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ในประเทศออสเตรเลียมีการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนที่หลากหลายมาก โดยมีการสอบถามผู้เรียนก่อนว่าสนใจศึกษาในเรื่องใด และจะกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนตามความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งแตกต่างจากการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทยที่ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเดียวกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ระบบการศึกษาของประเทศไทยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างเข้มข้นในระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้ ดังนั้น การกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนจึงเป็นอย่างเดียวกันทั้งระบบ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความใน (๕) ที่แก้ไขใหม่ ความว่า “ปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกัน” ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นความว่า “ปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันทั้งในระดับชาติ ระดับพื้นที่ และระดับท้องถิ่น” เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับจะได้รับการปรับปรุงโครงสร้างให้สอดคล้องกัน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๕) เป็นดังนี้ “ปรับปรุงหลักสูตรทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามเกณฑ์ และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่ รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู”

- มีการแสดงความเห็นว่า ควรกำหนดกลไกให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดของตน โดยไม่ใช้การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาเป็นสิ่งที่กำหนดไว้แน่นอนแล้ว

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๕) เป็นดังนี้ “ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามเกณฑ์ และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่ รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู” ทั้งนี้ หลักสูตรการศึกษาเป็นเรื่องที่กำหนดไว้เฉพาะเจาะจงแล้ว แต่ควรปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับให้เหมาะสมมากกว่า

- มีการแสดงความเห็นว่า ความใน (๕) ไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากความในตอนต้นมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัดของตน แต่ความในตอนท้ายกล่าวถึงการปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานและการมุ่งสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู

ประธานกรรมการกล่าวว่า เพื่อให้สามารถบูรณาการการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่ ส่วนเรื่องการมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู ควรบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๒๕๓/๒ จ. ด้านการศึกษา (๔) จะเหมาะสมมากกว่า ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) และ (๕) เป็นดังนี้

(๔) “ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง และมีค่าตอบแทนที่เหมาะสม รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู”

(๕) “ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามเกณฑ์ และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่”

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ต้นทุนในการผลิตบัณฑิตต่อคนใช้งบประมาณจำนวนมาก หากสำเร็จการศึกษาโดยไม่ได้ใช้ประโยชน์จากความรู้ที่ศึกษามาอาจถือเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณได้ ดังนั้น หากสามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมเกี่ยวกับการศึกษาจากการเรียนเพื่อให้ได้ปริญญาเป็นการเรียนเพื่อการประกอบอาชีพตามความถนัดของแต่ละคน ย่อมทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียนและงบประมาณของประเทศ

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๒๕๓/๒ จ. ด้านการศึกษา (๖) ดังนี้ “เสริมสร้างทัศนคติของสังคมให้เห็นถึงความสำคัญของการให้การศึกษาได้ตามความถนัด โดยไม่มุ่งเน้นที่ปริญญาแต่เพียงอย่างเดียว”

- มีการแสดงความเห็นว่า การเสริมสร้างทัศนคติของสังคมให้เห็นถึงความสำคัญของการให้การศึกษาได้ตามความถนัดโดยไม่มุ่งเน้นที่ปริญญาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ แต่การนำมาบัญญัติไว้ในเรื่องการปฏิรูปอาจไม่เหมาะสม ทั้งนี้ การมีความรู้พื้นฐานในระดับมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งที่ดี แม้จะประกอบอาชีพโดยไม่ได้อาศัยความรู้ในระดับมหาวิทยาลัยดังกล่าวก็ตาม

ประธานกรรมการเสนอตัดความในร่างมาตรา ๒๕๓/๒ จ. ด้านการศึกษา (๖) ความว่า “เสริมสร้างทัศนคติของสังคมให้เห็นถึงความสำคัญของการให้การศึกษาได้ตามความถนัด โดยไม่มุ่งเน้นที่ปริญญาแต่เพียงอย่างเดียว” ออกทั้งหมด

ที่ประชุมเห็นชอบความในร่างมาตรา ๒๕๓/๒ จ. ด้านการศึกษา ที่คณะกรรมการปรับแก้ไขจากร่างที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเสนอเพิ่มขึ้นใหม่ ดังนี้

“จ. ด้านการศึกษา

(๑) สร้างกลไกเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๕๐

(๒) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้การศึกษาแก่นักเรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ การจัดการศึกษาก่อนวัยเรียนต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กให้สมกับวัย และรู้จักสามัคคี

(๓) ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ การเสริมงบประมาณของรัฐเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และการเสริมสร้างการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุน หรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษี รวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

(๔) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง และมีค่าตอบแทนที่เหมาะสม รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู

(๕) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่”

ประเด็นการพิจารณาร่างมาตรา ๒๕๓/๒ จ. ด้านเศรษฐกิจ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๓) ดังนี้ “(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ”

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความว่า “...เทคโนโลยีใหม่มาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ” ใน (๓) อาจเกิดปัญหาตีความในทางปฏิบัติได้ ว่าภาครัฐจำเป็นต้องมีเทคโนโลยีที่คิดค้นขึ้นใหม่เท่านั้นจึงจะสามารถนำมาใช้กับการพัฒนาประเทศได้ ประกอบกับการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อดำเนินการด้านต่าง ๆ ปัจจุบันไม่จำเป็นต้องเป็นต้องเป็นเทคโนโลยีที่คิดค้นขึ้นใหม่เท่านั้น อาจใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันเพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๓) ดังนี้ “(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ”

ส่วนเรื่องการปรับปรุงระบบภาษีอากรใน (๔) นอกจากการปรับปรุงระบบภาษีอากรให้เป็นธรรม คณะกรรมการควรเพิ่มหลักการเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำในระบบภาษีด้วย ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) ดังนี้ “(๔) ปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การปรับปรุงระบบภาษีอากรใน (๔) คณะกรรมการควรเพิ่มหลักการเรื่องการเพิ่มโอกาส หรือการคำนึงถึงความสามารถของประชาชนผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดช่องว่างด้านรายได้ระหว่างประชาชนในเขตเมืองกับประชาชนในเขตชนบท

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๕) ดังนี้ “(๕) ส่งเสริมผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคม และวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สร้างกลไกในการเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน”

- มีกรรมการสอบถามว่า ความว่า “...ส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคม...” ใน (๕) หมายถึงวิสาหกิจเพื่อสังคม (social enterprise) ซึ่งเป็นกิจการที่มีรายได้จากการผลิตหรือจัดจำหน่ายสินค้าหรือบริการ โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน สังคม หรือสิ่งแวดล้อมเป็นหลักใช่หรือไม่

นายปรณ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ความว่า “...ส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคม...” ตามที่บัญญัติใน (๕) นั้น ในทัศนะของรัฐบาล หมายถึงวิสาหกิจเพื่อสังคม (social enterprise)

- มีกรรมการสอบถามว่า ความว่า “...สร้างกลไกในการเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน” ใน (๕) หมายถึงการสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีศักยภาพและความสามารถที่สูงขึ้น และมีโอกาสในการประกอบอาชีพใช่หรือไม่

- แนวคิดเรื่องการปฏิรูประบบเศรษฐกิจ ภาครัฐจะดำเนินการอย่างไรเพื่อไม่ให้ประชาชนต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่สูงเกินความจำเป็นเกี่ยวกับปัจจัยสี่ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นควรบัญญัติหลักการเพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนจะไม่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยสี่ในราคาที่สูงเกินความจำเป็นจนเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตในสังคม

- ปัญหาด้านเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยในปัจจุบันคือ ประเทศไทยตกอยู่ในสถานะประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบประเทศผู้มีรายได้ปานกลาง เนื่องจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันไม่เอื้อประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจดังเช่นที่เคยเกิดขึ้นในอดีต ส่วนหนึ่งเกิดจากระบบเศรษฐกิจของประเทศที่ต้องอาศัยปัจจัยการส่งออกเป็นสำคัญ เมื่อระบบเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกเกิดการชะลอตัวจึงส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยตรง ดังนั้น ภาครัฐจำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากสถานะประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบประเทศผู้มีรายได้ปานกลาง การดำเนินการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจจะครอบคลุมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ การพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาเทคโนโลยีให้มีความทันสมัย และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อรองรับการปรับปรุงระบบโครงสร้างทางเศรษฐกิจใหม่

- การปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ คณะกรรมการควรบัญญัติหลักการรองรับเรื่องการใช้ทรัพยากรภายในประเทศอย่างคุ้มค่า การใช้จุดแข็งด้านภูมิศาสตร์และภูมิประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจใหม่

- ในทางทฤษฎีความหมายของโครงสร้างทางเศรษฐกิจแบ่งออกเป็นสองความหมาย คือ ความหมายที่หนึ่ง วิธีการที่จะนำมาใช้เพื่อกระจายทรัพยากรด้านต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศ การบริโภค การลงทุน หรือระบบการออมสามารถดำเนินการได้ เช่น ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นมา มุ่งเน้นการนำเข้าและส่งออกเป็นสำคัญ โดยเปลี่ยนระบบโครงสร้างทางเศรษฐกิจจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น และความหมายที่สอง การที่

ภาครัฐมีความสัมพันธ์กับองค์กรที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจเพื่อปรับบทบาทของภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชนให้สามารถดำเนินนโยบายประชานิยมด้านต่าง ๆ เช่น การกำหนดโครงสร้างภาษี เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องหลักประกันว่าประชาชนจะไม่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่สูงเกินความจำเป็นจนเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตในสังคมนั้น คณะกรรมการได้บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง ว่า “รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ” เจตนารมณ์ของคณะกรรมการในการบัญญัติร่างมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง มุ่งหวังถึงการจัดระบบเศรษฐกิจของรัฐให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน ซึ่งต้องครอบคลุมถึงปัจจัยสี่ด้วย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ประเทศเยอรมนีจะให้ความสำคัญกับการควบคุมราคาสินค้าพื้นฐานที่ประชาชนอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน โดยรัฐบาลจะเข้าควบคุมเพื่อไม่ให้ราคาสินค้าพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอุปโภค บริโภคมีราคาสูงจนกระทบต่อผู้มีรายได้น้อยในการเข้าถึงสินค้าพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ดังนั้น คณะกรรมการควรบัญญัติหลักการเพื่อเป็นหลักประกันให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยว่าจะสามารถเข้าถึงสินค้า หรือบริการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนในราคาที่เหมาะสม

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) ดังนี้ “(๑) ปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๗๑”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศที่สำคัญนั้น ไม่ได้เกิดจากระบบโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่เกิดจากกลไกขับเคลื่อนภายในระบบเศรษฐกิจของประเทศ เช่น ระเบียบและขั้นตอนของราชการ เป็นต้น

- ความว่า “...จัดอุปสรรคในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน...” ใน (๒) นั้น อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากปัจจุบันมีกลุ่มที่มีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจหลายกลุ่มจะมีข้อเสนอแนะให้ภาครัฐปรับลดอัตราภาษีให้แก่ภาคเอกชน เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ซึ่งข้อเสนอดังกล่าวอาจขัดต่อหลักการใน (๔) เนื่องจากการปรับลดอัตราภาษีให้แก่ภาคเอกชนอาจสร้างความไม่เป็นธรรมให้แก่บุคคลธรรมดาที่มีรายได้และต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) ดังนี้ “(๒) ขจัดอุปสรรคในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืนโดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี” และแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๓) ดังนี้ “(๓) สร้างเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ”

- มีกรรมการสอบถามว่า ความว่า “ปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ” ใน (๑) หมายถึงการเปลี่ยนระบบโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศให้แตกต่างไปจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจในปัจจุบันใช่หรือไม่

- ปัญหาด้านเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันที่ไม่สามารถพึ่งพาการส่งออกได้ดังเช่นในอดีตจึงจำเป็นที่ภาครัฐจะต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจไปในทิศทางอื่นนอกเหนือจากการพึ่งพาการส่งออก เช่น มุ่งเน้นการเจริญเติบโตจากภายในประเทศก่อนขยายการลงทุนไปยังต่างประเทศ เป็นต้น

ดังนั้น ใน (๑) ควรคงความว่า “ปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ” เพื่อให้ภาครัฐดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามหลักการที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๗๑

- ร่างมาตรา ๗๑ วรรคสี่ บัญญัติว่า “ในการพัฒนาประเทศ รัฐพึงคำนึงถึงการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับจิตใจและความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนประกอบกันด้วย” ซึ่งเป็นหลักการใหม่ที่บัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญ ภาครัฐจำเป็นต้องสร้างกลไกเพื่อรองรับการดำเนินการตามหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๗๑ ดังนั้น คณะกรรมการควรแยกหลักการในเรื่องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจออกจากหน้าที่ของรัฐในการสร้างกลไกการจัดระบบเศรษฐกิจ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) ดังนี้ “(๑) สร้างกลไกเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๗๑” เพิ่มความเป็น (๑/๑) ดังนี้ “(๑/๑) ปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจเพื่อมิให้ประเทศต้องพึ่งพารายได้จากการส่งออกเพียงด้านเดียว” และแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๕) ดังนี้ “(๕) ส่งเสริมผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคม และวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สร้างกลไกในการเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน และจัดการผูกขาดตัดตอนในลักษณะแอบแฝง”

นายปรณ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติหลักการเรื่องการจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศไว้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติใน (๕) ซ้ำอีก

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๕) ดังนี้ “(๕) ส่งเสริมผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคม และวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สร้างกลไกในการเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน”

- มีกรรมการสอบถามว่า ความว่า “ขจัดอุปสรรคในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน” ใน (๒) หมายถึงการขจัดอุปสรรคที่ขัดขวางต่อการแข่งขันทางการค้าของคนไทยกับต่างประเทศ ไม่ใช่จำกัดการแข่งขันทางการค้าเฉพาะภายในประเทศใช่หรือไม่

- ควรคงหลักการใน (๑) เพื่อให้รัฐสร้างกลไกเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๗๑ เนื่องจากประเทศไทยยังมีความจำเป็นที่ต้องพึ่งพาการส่งออกซึ่งปัจจุบันยังคงมีธุรกิจหลายประเภทที่ต้องอาศัยการส่งออก เช่น การผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ และเครื่องบิน เป็นต้น

- ความใน ฉ. (๑/๑) ควรเปลี่ยนจากความว่า “มิให้ประเทศต้องพึ่งพารายได้จากการส่งออกเพียงด้านเดียว” เป็น “เพื่อมิให้ประเทศติดอยู่กับกับดักรายได้ปานกลาง” เนื่องจากมีความหมายที่กว้างและครอบคลุมมากกว่า และไม่ขัดต่อร่างมาตรา ๗๑ วรรคท้าย ที่บัญญัติว่าการพัฒนาประเทศ รัฐพึงคำนึงถึงการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาจิตใจ และความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน

- ควรเพิ่มเรื่องสหกรณ์ใน ฉ. (๕) เพื่อให้มีความครอบคลุม

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ฉ. ด้านเศรษฐกิจ เป็นดังนี้

“ฉ. ด้านเศรษฐกิจ

(๑) สร้างกลไกเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๗๑

(๑/๑) ปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจเพื่อให้ประเทศหลุดพ้นจากการเป็นประเทศมีรายได้ปานกลาง

(๒) จัดอุปสรรคในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืนโดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี

(๓) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

(๔) ปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ

(๕) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการแต่ละขนาดและสหกรณ์ให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคม และวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สร้างกลไกในการเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน”

ทั้งนี้ ที่ประชุมเห็นควรรอการพิจารณาร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ฉ. ด้านเศรษฐกิจ

นายณรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการหารือที่ประชุมว่า บทบัญญัติในหมวดว่าด้วยการปฏิรูปประเทศที่คณะกรรมการพิจารณาในขณะนี้ยังขาดความเชื่อมโยงกับความเห็นของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ส่งรายงานการดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พร้อมทั้งคำอธิบายมายังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการรวบรวมและจัดหมวดหมู่เพื่อสรุปออกมาเป็นหมวดว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ โดยจะเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและจะนำเสนอต่อรัฐบาลต่อไป

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการ แสดงความเห็นเห็นว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอาจอ้างได้ว่าหลักการในหมวดว่าด้วยการปฏิรูปประเทศได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) ๒๕๕๗ ซึ่งครอบคลุมเกือบครบทั้ง ๑๑ ด้าน ยกเว้นด้านที่เกี่ยวกับสื่อมวลชน พลังงาน และการปกครองท้องถิ่น โดยคณะกรรมการอาจจะบัญญัติเพิ่มเติมหรืออาจจะเชื่อมโยงกับหลักการที่บัญญัติไว้แล้วก็ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติหลักการในหมวดว่าด้วยการปฏิรูปประเทศโดยยึดตามความเห็นของรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลอ้างว่าเป็นแนวทางเดียวกับความเห็นของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า เนื่องจากระยะเวลาตามแผนและขั้นตอน (roadmap) ของรัฐบาลค่อนข้างกระชั้นชิด และมาตรา ๓๔/๒ ในรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) ๒๕๕๘ กำหนดให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศดำเนินการต่อเนื่องจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ โดยให้คำนึงถึงความสำคัญเร่งด่วนและความสัมฤทธิ์ผลของการปฏิรูปในระยะเวลาที่เหลืออยู่ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศจึงส่งเรื่องที่ต้องการให้มีการปฏิรูปประเทศมาไม่ครอบคลุมทุกด้านตามมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) ๒๕๕๗

นายณรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า หากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติหลักการในหมวดว่าด้วยการปฏิรูปประเทศโดยยึดตามความเห็นของรัฐบาลหรือรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) ๒๕๕๗ ก็น่าจะไม่มีปัญหาใด ๆ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน รายงานว่า ตามที่ได้รับมอบหมายให้ไปหารือเรื่องการขอความร่วมมือจากกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุขในการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงและทำความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญนั้น กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเห็นด้วยกับร่างแผนงานและวิธีการดำเนินงานในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการ และเสนอความเห็นบางประการ เช่น การอบรมวิทยากรและการชี้แจงกับชาวบ้านในระดับจังหวัดและระดับอำเภอควรดำเนินการพร้อมกันให้เสร็จสิ้นภายในเดือนเมษายน หรือภายในสัปดาห์แรกของเดือนพฤษภาคม เพื่อสร้างความตระหนักและรับรู้ให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ โดยการชี้แจงและทำความเข้าใจกับชาวบ้านในพื้นที่จะแบ่งออกเป็นสามวิธี คือ ๑) เดินพูดคุยกับชาวบ้านในพื้นที่ ๒) จัดประชุมชาวบ้าน และ ๓) ใช้เสียงตามสายในแต่ละหมู่บ้าน ทั้งนี้ เนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญและเอกสารประกอบการชี้แจงทำความเข้าใจคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะเป็นผู้กำหนดโดยมีระบบรายงานและประเมินความรับรู้และความเข้าใจของชาวบ้าน แต่ไม่ใช้การประเมินว่าประชาชนจะรับร่างรัฐธรรมนูญหรือไม่

สำหรับเรื่องงบประมาณ ต้องใช้งบกลางในการดำเนินการข้างต้น ซึ่งกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุขจะร่วมกันประเมินค่าใช้จ่ายอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนั้น ที่ประชุมมีความเห็นว่าการประสานงานและดำเนินการร่วมกันระหว่างคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข ควรมีการตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่ออำนวยการเรื่องการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะ ทั้งนี้ รายละเอียดในการประชุมดังกล่าว ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจะได้จัดทำรายงานการประชุมมานำเสนอต่อที่ประชุมอีกครั้งหนึ่ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเผยแพร่บทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้ประชาชนได้รับทราบนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีความจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุขในการดำเนินการเผยแพร่บทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ดังนั้น มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดทำหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข ร่วมมือกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในการดำเนินการเผยแพร่บทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ และดำเนินการตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญร้องขอ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า แผนงานและขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ จัดทำโดยคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนนั้น ได้กำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเผยแพร่บทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ให้ประชาชนได้รับทราบไว้หลายหน่วยงานทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคกึ่งราชการ และภาคเอกชน เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ สภาองค์กรชุมชน สถาบันพระปกเกล้า สภาหอการค้าไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นต้น ดังนั้น ควรขอความอนุเคราะห์ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในการเผยแพร่บทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้ประชาชนได้รับทราบด้วย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า แผนงานและขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ

แม้จะกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเผยแพร่บทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ไว้หลายหน่วยงานทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคกึ่งราชการ และภาคเอกชนก็ตาม แต่กลไกที่สำคัญที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนการเผยแพร่บทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญคือ คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด และคณะอนุกรรมการระดับอำเภอซึ่งมีบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐ ภาคกึ่งราชการ และภาคเอกชน ที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะเป็กลไกสำคัญทำให้การดำเนินการเผยแพร่บทบัญญัติ และสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้กับประชาชนในแต่ละพื้นที่เป็นไปอย่างทั่วถึง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า ในการประชุมคณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน มีข้อกังวลเรื่องลักษณะการดำเนินงานและความพร้อมของส่วนราชการในการดำเนินการเผยแพร่บทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญว่าจะมีปัญหาในทางปฏิบัติหรือไม่ ในประเด็นดังกล่าว คณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนมีความเห็นว่าการรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิออกเสียงประชามติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและส่วนราชการต่างๆ สามารถดำเนินการรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิออกเสียงประชามติได้ นอกจากนั้น การเผยแพร่บทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญในปัจจุบัน คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการควบคู่กับการดำเนินงานของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญด้วยแล้ว จึงไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติ

นอกจากนี้ ยังได้หารือที่ประชุมเรื่องการดำเนินงานของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตามแผนงาน และขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีกำหนดจะเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญให้ประชาชนได้รับทราบผ่านสื่อมวลชน และในวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๙ มีกำหนดจะจัดประชุมชี้แจงร่างรัฐธรรมนูญต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ระดับกรมหรือเทียบเท่าว่าคณะกรรมการจะต้องมีเอกสารเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญสำหรับแจกผู้เข้าร่วมประชุมและสื่อมวลชนหรือไม่

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนได้ประสานงานกับสำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อจัดพิมพ์ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ซึ่งจะสามารถดำเนินการได้หลังจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญส่งร่างรัฐธรรมนูญต่อคณะรัฐมนตรีในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ แล้ว เพื่อมอบให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ หัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ระดับกรมหรือเทียบเท่า และสื่อมวลชนในวันที่ ๒๙ และวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๙

นายศุภชัย ยาวะประภาส กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการรณรงค์ร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เอกสารเผยแพร่บทบัญญัติและหลักการสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญนั้น คณะอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการรณรงค์ร่างรัฐธรรมนูญได้นำเนื้อหาสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญยี่สิบประเด็นที่เคยเผยแพร่ในรายการ “แกะกล่องรัฐธรรมนูญใหม่” มาจัดทำสรุปเนื้อหาสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ และจัดทำอินโฟกราฟิกส์ (infographics) สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อใช้เป็นเอกสารในช่วงรณรงค์เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญด้วย

ประธานกรรมการหารือที่ประชุมเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ว่าร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ.

ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ ซึ่งอยู่ระหว่างการเสนอต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณานั้น ไม่มีทบัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้ดำเนินการ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่บทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้ประชาชนได้รับทราบ ดังนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรประสานงานกับคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อขอให้เพิ่มหลักการในชั้น การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยเพิ่มเป็นร่างมาตรา ๑๐/๑ ของร่างพระราชบัญญัติการออก เสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ดังนี้

“มาตรา ๑๐/๑ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กรรมการ อนุกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ให้ประชาชนได้ทราบและมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญอย่าง ทัวถึง

ให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน มีหน้าที่ให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ตามที่คณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญร้องขอ”

ส่วนหลักการที่บัญญัติในมาตราอื่น ๆ ที่กำหนดห้ามมิให้บุคคลหรือองค์กรใดดำเนินการ ให้บัญญัติ ข้อยกเว้นไม่นำมาใช้กับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กรรมการ อนุกรรมการ และเจ้าหน้าที่ ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่บทบัญญัติและสาระสำคัญของ ร่างรัฐธรรมนูญตามร่างมาตรา ๑๐/๑ ด้วย

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ตั้งข้อสังเกตว่า กรณีคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการเผยแพร่บทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญและชี้แจงทำความเข้าใจ แก่ประชาชนในประเด็นที่มีผู้โต้แย้งคัดค้านร่างรัฐธรรมนูญ หรือมีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่นำเสนอประเด็นใน ลักษณะที่เป็นเท็จ หากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญชี้แจงทำความเข้าใจแก่ประชาชนโดยการตอบโต้ ความเห็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่นำเสนอข้อความอันเป็นเท็จดังกล่าว จะถือว่าเป็นการใส่ร้ายบุคคลอื่น หรือไม่ เนื่องจากในร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ได้กำหนด บทลงโทษบุคคลที่กระทำการในลักษณะเป็นการใส่ร้ายบุคคลอื่นไว้ด้วย ซึ่งจะต้องไปดูในรายละเอียดว่าเรื่อง ใดที่ต้องยกเว้นไม่นำมาใช้กับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและ กล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๑๐ นาฬิกา

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายณณพณ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายรัฐภูมิ คำศรี
นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาววรินทร์พร ปณิธานธรรม
วิทยากรชำนาญการ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมการธิการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์